Lietas arhīva Nr. C-4884-18/22
ECLI:LV:RVPT:2018:0516.C30488418.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2018.gada 16.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa:
tiesnesis R.Silakalns,
ar tiesas sēžu sekretāri L.Kačarovu,
piedaloties pieteicējas /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/ un SIA "FIB" pilnvarotajam pārstāvim Normundam Šlitkem,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3, SIA "FIB" maksātnespējas procesa lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma.

Aprakstošā daļa

2018.gada 8.martā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk – Pieteicējs) pieteikums par SIA "FIB" (turpmāk – Parādnieks) maksātnespējas procesu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 9.marta lēmumu ierosināta SIA "FIB" maksātnespējas procesa lieta.

2018.gada 13.martā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija" vēstule „Par administratora kandidāta ieteikšanu", kurā kā SIA "FIB" administratora kandidāts ieteikts sertificēts administrators Valdis Ulmanis, sertifikāta Nr.00208.

Pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 19.oktobrī starp Pieteicēju un Parādnieku tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.AL7-4 (turpmāk – Aizdevuma līgums), saskaņā ar ko Pieteicējs izsniedza Parādniekam aizdevumu EUR 350 000,00 apmērā.

Saskaņā ar Aizdevuma līgums 4.1.punktu, Parādnieks apņēmās atdot aizdevumu līdz 2010.gada 15.novembrim. 2009.gada 7.maija pušu starpā tika panākta vienošanās Nr.1/09 (turpmāk – Vienošanās Nr.1), ar kuru pagarināts aizdevuma atgriešanas termiņš līdz 2012.gada 15.aprīlim.

2015.gada 13.februārī pušu starpā tika panākta vēl viena vienošanās par parāda atmaksas pagarinājumu (turpmāk – Vienošanās Nr.2), ar kuru noteikts, ka kopējā parāda summa ir EUR 408 115,40 apmērā, ieskaitot uzkrātos nokavējuma procentus un Parādnieks apņēmās parādu atmaksāt pa daļām, veicot EUR 2000 maksājumu katru mēnesi līdz 20.datumam.

Ņemot vērā to, ka Parādnieks jau vairāku gadu garumā nebija spējīgs atriezt izsniegto aizdevumu un kopš Vienošanās Nr.2nav veicis nevienu maksājumu, 2018.gada 22.janvārī Pieteicējs nosūtīja Parādniekam 2018.gada 18.janvāra brīdinājumu par nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu.

Parādnieka parāds uz 2018.gada 18.janvāri sastāda EUR 399 615,40.

Pieteicējs ir saņēmis Parādnieka iebildumus par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, kurus Pieteicējs uzskata par formāliem.

Tā kā atbilstoši Līgumam un papildus vienošanās par aizdevuma atmaksas termiņa pagarināšanu Parādnieks nav nokārtojis savas parādsaistības pret Pieteicēju un parāda samaksai ir iestājies izpildes termiņš par dieviem mēnešiem, ir izpildījušās Maksātnespējas likuma (turpmāk – MNL) 57.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās maksātnespējas pazīmes.

Pieteikums pamatots ar MNL 57.panta pirmās daļas 2.punktu, 60.panta pirmās daļas 1.punktu, 62.panta pirmo daļu, Civillikuma (turpmāk – CL) 1896.pantu, 1905.pantu, 1906.pantu un Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 34.panta pirmās daļas 3.punktu, 363.^{2} panta pirmo daļu, otro daļu, ceturto daļu, lūdzot tiesu pieņemt maksātnespējas pieteikumu, ierosināt un pasludināt Parādnieka maksātnespējas procesu.

Pieteicēja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu pilnībā uzturēja uz tajā norādīto apstākļu kopuma un pamata. Lūdza pieteikumu apmierināt. Norādīja, ka neskatoties uz Parādnieka pārstāvja iebildumiem, saistību izpildes termiņš ir iestājies un Parādniekam ir konstatējama maksātnespējas pazīme.

Parādnieka pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu pilnībā neatzina, norādīja, ka saistībām ir iestājies noilgums, turklāt pieteikumā norādītie darījumi ir bijuši ģimenes locekļu, proti, vīra un sievas starpā. Tādējādi, nevar izslēgt, ka šie darījumi ir bijuši simulatīvi un naudas līdzekļi, par kuriem ir strīds, iespējams ir bijuši laulāto kopmanta. Apstrīdēja Vienošanās esamību, norādot, ka iespējams, uz tās ir viltoti paraksti. Līdz ar to, faktiski, pastāv strīds par tiesībām, ko nevar atrisināt sevišķās tiesāšanās kārtībā.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausoties Pieteicēja pilnvarotās pārstāves un Parādnieka pilnvarotā pārstāvja viedokli, pārbaudot un novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

CPL 363.^{2} panta ceturtā daļa noteic, ka iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, pieteikumam pievieno pierādījumus par prasījuma pamatojumu un apmēru, brīdinājuma par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu kopiju, dokumentus par brīdinājuma izsniegšanu vai nosūtīšanu (kvīti par dokumenta nosūtīšanu ar sūtījuma satura apliecinājumu), kā arī pieteikumā apliecina, ka parādnieks nav pret to cēlis pamatotus iebildumus.

MNL 57.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja ir kāda no šādām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm – parādnieks – sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība – nav nokārtojis vienu vai vairākas parādsaistības, no kurām pamatparāda summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš, un kreditors vai

kreditori ir izsnieguši vai nosūtījuši uz parādnieka juridisko adresi sūtītāja apmaksātu brīdinājumu par savu nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu.

Kā redzams no lietas materiāliem, tiem ir pievienots 2018.gada 18.janvāra Pieteicēja pirmstiesas brīdinājums Parādniekam par parāda atmaksu, kurā norādīts, ka Parādnieks nav izpildījis Vienošanos, līdz ar to Parādnieka parāds uz 2018.gada 18.janvāri ir EUR 399 615,40. Ņemot vērā minēto brīdinājumu Pieteicējs paziņoja Parādniekam par savu nodomu iesniegt Parādnieka maksātnespējas procesa pieteikumu, ja Parādnieks triju nedēļu laikā pēc šī brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nesamaksās parādu EUR 399 615,40 apmērā (L.L.25). Pasta sūtījuma izdruka apliecina, ka brīdinājums ir izsūtīts un lietā nav strīds par to, ka Parādnieks brīdinājumu ir saņēmis (L.L.26).

Taču, no brīdinājuma satura nav redzams, ka Pieteicējs būtu norādījis konkrēti pēc kuras no MNL 57.pantā ietvertajām maksātnespējas pazīmēm tiks iesniegts maksātnespējas process. Līdz ar to, secināms, ka Parādniekam brīdinājuma saņemšanas brīdī nebija zināms pēc kādas maksātnespējas pazīmes šis brīdinājums ir sastādīts, līdz ar to brīdinājums nav saistošs Parādniekam.

Arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2011.gada lēmumā lietā Nr. Nr. SPC – 66/2011 ir norāde uz trūkumu, ja brīdinājums ir izsniegts uz MNL spēkā neesošas redakcijas pamata.

Šajā gadījumā, kā jau minēts iepriekš, vispār nav norādīts pēc kādas maksātnespējas pazīmes tas ir iesniegts.

MNL 1.pants noteic, ka šī likuma mērķis ir veicināt finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka saistību izpildi un, ja iespējams, maksātspējas atjaunošanu, piemērojot likumā noteiktos principus un tiesiskos risinājumus.

MNL 4.panta pirmā daļa noteic, ka juridiskās personas maksātnespējas process ir tiesiska rakstura pasākumu kopums, kura ietvaros no parādnieka mantas tiek segti kreditoru prasījumi, lai veicinātu parādnieka saistību izpildi.

Valsts aģentūra „Maksātnespējas administrācija" sniedz skaidrojumu: „Maksātnespējas procesu pasludina, ja tiesa konstatē objektīvi pastāvošu maksātnespējas procesa pazīmi, kas noteikta MNL 57.pantā. (...) Tiesa tātad konstatē objektīvi pastāvošu maksātnespējas subjekta nespēju pildīt savas saistības un, pasludinot maksātnespējas procesu, aizsargā finansiālās grūtībās nonākušā komersanta un tā kreditoru interešu samērošanu. Secināms, ka ar MNL 57.pantā noteiktajām maksātnespējas procesa pazīmēm likumdevējs nosprauž robežu, kuru sasniedzot, finansiālās grūtībās nonākušā parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšana ir nepieciešama un neizbēgama, un maksātnespējas procesa dalībnieki pēc procesa pasludināšanas darbojas saskaņā ar objektīviem apstākļiem, kad parādniekam ir ierobežoti finanšu līdzekļi vai to nav vispār.

Maksātnespējas process ir nepieciešams, lai apstākļos, kad parādniekam ir ierobežotas iespējas apmierināt savu kreditoru prasījumus, administrators veiktu Maksātnespējas likumā paredzēto pasākumu kopumu kreditoru prasījumu apmierināšanai, tai skaitā pārdotu parādnieka aktīvus." (*Maksātnespējas administrācijas skaidrojumi un atziņas 2008-2014, Tiesu namu aģentūra, 2015., 68.lpp.*)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas sagatavotā 2014.gada Tiesu prakses apkopojuma juridiskās personas maksātnespējas procesa lietās Kopsavilkuma 3.punktā noteikts: „Kaut arī no Maksātnespējas likuma 57. panta 2. punkta izriet prezumpcija, ka parādnieks ir uzskatāms par maksātnespējīgu, ja nepilda saistības, par kurām nav strīda, tomēr tiesai, formāli konstatējot šos apstākļus, būtu jāpārbauda arī citi apstākļi, kas liek apšaubīt prezumpciju, ka nemaksāšana ir saistīta ar nespēju samaksāt (SPC-7/2014)".

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments savā 2014.gada 11.aprīļa spriedumā lietā Nr. SPC-7/2014 cita starpā ir norādījis: "Satversmes tiesa 2010.gada 13.oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2010-09-01 12.punktā un 2011.gada 13.decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2011-15-01 7.punktā atzinusi, ka tiesu varas uzdevums ir nodrošināt, lai, izskatot konkrētu lietu, tiktu garantēta Satversmes normu, likumu un citu normatīvo aktu īstenošana, vispārējo tiesību principu ievērošana, kā arī aizsargātas cilvēka tiesības un brīvības. Tiesiskā valstī tieši vispārējās jurisdikcijas tiesas ir atzīstamas par efektīvāko mehānismu, kas, izvērtējot katru gadījumu individuāli, var konstatēt, vai ir ievērots saprātīgs līdzsvars starp konkrētās personas tiesībām un sabiedrības interesēm. (...) Maksātnespējas likumā un tam pakārtotajā likumā Civilprocesa likuma regulējumā likumdevējs ir atteicies no bilances testa, koncentrējoties uz likviditātes jeb maksāšanas testu. Tas attiecas gan uz gadījumiem, kad maksātnespējas procesa lieta ir ierosināta pēc kreditora pieteikuma, gan uz gadījumiem, kad lietu

skata uz paša parādnieka pieteikuma pamata *(sk. Jauja H. Piezīmes pie jaunā Maksātnespējas likuma. Jurista vārds, 22.02.2011, Nr.8, 14.lpp.)*.

Piemērojot šo testu, tiek prezumēts, ka parādnieks nenorēķinās ar kreditoru tādēļ, ka nav spējīgs to izdarīt līdzekļu trūkuma dēļ. (…) Kaut arī no Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punkta izriet prezumpcija, ka parādnieks ir uzskatāms par maksātnespējīgu, ja nepilda saistības, par kurām nav strīda, tomēr tiesai, formāli konstatējot šos apstākļus, būtu jāpārbauda arī citi apstākļi, kas liek apšaubīt prezumpciju, ka nemaksāšana ir saistīta ar nespēju samaksāt. Šāds atzinums atrodams Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.martā spriedumā Nr.SPC-25/2012."

Kā redzams no Parādnieka rakstveida iebildumiem uz maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu tiesā un arī no izteiktā viedokļa tiesas sēdē, tad lietā pastāv strīds par to, vai Pieteicēja prasījumam nav iestājies noilgums, kā arī pastāv strīds naudas līdzekļi, ko aizdeva laulātā juridiskajai personai, kuras valdes loceklis ir laulātais, nav vērtējams kā simulatīvs darījums, turklāt, vai naudas līdzekļi nav laulāto kopmanta, par ko šobrīd strīds vēl nav izšķirts.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma jēgai, maksātnespējas process ir pasludināms tām juridiskajām personām, kuras ir nonākušas finansiālās grūtībās, kuras objektīvu apstākļu dēļ nespēj

nokārtot savas saistības pret kreditoriem. Ne Maksātnespējas likums, ne Civilprocesa likums neparedz tiesai tiesības pasludināt maksātnespējas procesu jebkurai personai, kura kaut kādu subjektīvu apsvērumu dēļ nevēlas pildīt savas saistības pret kreditoriem.

Tādējādi, sevišķās tiesāšanās kārtībā tiesa nekonstatē, ka Parādnieks būtu nonācis finansiālās grūtībās, kuru dēļ Parādnieks nevar segt Kreditora prasījumu, jo pušu starpā, acīmredzot, pastāv strīds, vai Parādniekam vispār šobrīd pastāv saistības pret Pieteicēju.

Izskatot pieteikumu, konkrētajā gadījumā, maksātnespējas pieteikumu sevišķā tiesāšanās kārtībā, tiesa var izvērtēt jautājumu un konstatēt Parādnieka maksātnespējas pazīmju esamību vai neesamību, nevis paša kreditora (Pieteicēja) prasījuma pamatotību. Tiesa šajā lietā neizšķir strīdu starp Parādnieku un kreditoru pēc būtības un tiesas kompetencē neietilpst izvērtēt kreditora prasījuma pamatotību pēc būtības.

No lietas materiāliem redzams, ka starp Pieteicēju un Parādnieku pastāv strīds par to, vai šobrīd ir iestājies saistību izpildes termiņš izrietošs no Aizdevuma līguma un Vienošanās Nr.1 un Vienošanās Nr.2. Parādnieks, kā jau minēts iepriekš, šajā sakarā arī ir sniedzis rakstveida iebildumus, kā arī izteicis iebildumus tiesas sēdē.

Tādējādi, tiesa secina, ka ņemot vērā visu iepriekš minēto, Pieteicēja norādītajām parādsaistībām, saskaņā ar MNL 57.panta pirmās daļas 2.punktu, pušu starpā pastāv strīds par to, vai ir parādsaistības, iestājies to izpildes termiņš.

CPL 363.^{13} panta otrā daļa noteic, ka tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi.

CPL 363.^{13} panta devītā daļa noteic, ka ja pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta, tiesa maksātnespējas procesa pieteikumu noraida un izbeidz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, kā arī izlemj jautājumu, vai maksātnespējas procesa pieteikums

atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu. Tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, ja tā konstatē, ka ne vēlāk kā trīs dienas līdz lietas izskatīšanas dienai parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu vai ka parādsaistības, par kurām iesniegts maksātnespējas procesa pieteikums, ir segtas pilnā apmērā.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa secina, ka ar pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem, Parādniecei nav konstatējamas maksātnespējas pazīmes, kas paredzētas ML 57.panta pirmās daļas 2.punktā.

Ņemot vērā to, ka pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme, uz kuras pamata kreditoram ir tiesības iesniegt šādu pieteikumu, netiek konstatēta, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots. Tas ir pamats, saskaņā ar CPL 363.^{13} panta devīto un desmito daļu, pieteikuma noraidīšanai un tiesāšanās izdevumu piedziņai no Pieteicēja. Lietas materiālos ir iesniegts Parādnieka pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta Normunda Šlitkes advokāta rēķins Nr.C30488418, kur par juridisko palīdzību, pārstāvību tiesas sēdē Parādniekam ir jānomaksā EUR 1400,00. Saskaņā ar CPL 44.panta piekto daļu, tiesa ņem vērā, ka pirmās instances tiesā ir notikušas divas tiesas sēdes, lieta nav vērtējama kā ļoti sarežģīta un apjomīga, līdz ar to izdevumu par advokāta palīdzību ir samazināmi, un tādējādi, no Pieteicēja ir piedzenami izdevumi par advokāta palīdzību EUR 700,00 apmērā. Juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīts pieteikuma iesniedzējam netiek atmaksāts (MNL 62. panta piektās daļas 1. punkts). Iemaksātais depozīts ieskaitāms Valsts kasē (MNL 62. panta sestā daļa).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto, saskaņā ar CPL 1., 3.pantu, 4.panta pirmo daļu, 5.panta piekto daļu, 23.panta trešo daļu, 193.pantu, 194.pantu, 251.panta 11.punktu, 256., 257.pantu, 363^{11}.panta pirmo daļu, 363.^{13} pantu, tiesa

nosprieda:

Noraidīt /pers. A/ maksātnespējas procesa pieteikumu pret SIA "FIB", reģistrācijas Nr.40103058198, un izbeigt juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu.

Atzīt SIA "FIB", reģistrācijas Nr.40103058198, maksātnespējas procesa pieteikumu par nepamatotu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/ , par labu SIA "FIB", reģistrācijas Nr.40103058198, ar lietas vešanu saistītos izdevumus – izdevumus par advokāta palīdzību EUR 700,00 apmērā (septiņi simti *euro* un 00 centi).

Spriedums ir pārsūdzams apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2018.gada 16.maija, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no CPL 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnesis R.Silakalns